

MINISTERUL FAMILIEI ȘI TINERETULUI

Construcția unei societăți coezive, care să beneficieze de îmbunătățirea sistemului de educație și sănătate, de reducerea inegalităților dintre bărbați și femei, dintre mediul urban și rural, care să conducă la promovarea unei societăți deschise, în care cetățenii se pot simți apreciați și sprijiniți trebuie să aibă la bază prioritatea susținerii familiei și a politicilor pentru tineret.

Stimularea natalității prin susținerea familiilor trebuie să devină un obiectiv național și o prioritate pentru guvern. Statul trebuie să-și asume un rol important în sprijinirea tinerilor, pentru ca aceștia să poată face față provocărilor financiare și sociale pe care le presupune întemeierea unei familii și creșterea copiilor, prin măsuri concrete care să ofere ajutor real familiilor și să conducă la creșterea ratei natalității.

Vom introduce garanția pentru copii, un pachet de monitorizare, alertă timpurie și sprijin pentru prevenirea separării copilului de familie. Introducerea registrului local și național al copiilor și situații de risc, situația fiecărui copil în situație de risc și nevoile lui sociale, educaționale, de sănătate și siguranță. Alertele de risc și intervenție vor veni de la fiecare profesionist în contact cu copilul: asistent social, medic de familie, educator.

STIMULAREA NATALITĂȚII ȘI A FAMILIEI

Statisticile indică faptul că până în 2050 România este în pericol să aibă o populație de doar 15 milioane, din care o treime vor fi pensionari. Anul 2020, marcat de criza de sănătate, este al 31-lea an în care sporul natural este negativ. În acest sens, România se confruntă cu câteva fenomene negative: scăderea numărului de nou născuți și creșterea numărului de decese și migrația masivă a populației în ultimii ani. Având în vedere această situație, este necesară luarea unor măsuri urgente care să vină în sprijinul natalității.

Politicile publice ce vizează familiile trebuie să aibă în vedere tendințele demografice, procesele de migrație internă și internațională, realitățile de pe piața muncii din România și din UE, precum și sustenabilitatea sistemelor de protecție socială. Aceste procese și tendințe indică în mod clar că îmbătrânirea societății românești amenință sustenabilitatea pe termen mediu a sistemelor de asistență socială din România.

Prin urmare, susținerea familiilor trebuie să devină un obiectiv național și o prioritate pentru guvern. Statul trebuie să-și asume un rol cât mai mare în sprijinirea tinerilor, pentru ca aceștia să poată face față provocărilor financiare, sociale și psihice pe care le presupune întemeierea unei familii și creșterea copiilor. Trebuie să ne asigurăm că familiile cu copii vor primi respectul cuvenit din partea instituțiilor statului, iar guvernul trebuie să-și asume responsabilitatea de a dezvolta un sistem previzibil și stabil (pe termen lung) de facilități și asistență, care să ofere un ajutor real cuplurilor tinere care plănuiesc să întemeieze o familie, dar și familiilor care au deja în întreținere copii minori.

Familia reprezintă cadrul primordial al cooperării dintre generații, un cadru pentru împărțirea responsabilităților și al sprijinului reciproc dintre tineri și persoanele mai în vârstă. Prin urmare, politicile publice din domeniu trebuie bazate pe o concepție a familiei definită în sens mai larg, care să permită tuturor membrilor familiei să beneficieze de anumite facilități. Mai concret, eligibilitatea pentru anumite forme de sprijin trebuie extinsă și pentru bunici și alte rude care pot oferi ajutor părinților în creșterea copiilor. Pe de altă parte, este important ca politicile familiale să aibă în vedere și situația specifică a familiilor monoparentale.

Dincolo de anumite facilități de care beneficiază de drept toate persoanele care au în întreținere copii, trebuie prioritizate formele de sprijin care încurajează beneficiarii să acționeze în mod

activ și responsabil (de exemplu facilități ce presupun contribuție proprie din partea beneficiarilor, respectiv un sistem de vouchere ce pot fi utilizate doar pentru o gamă prestabilită de servicii).

Pentru implementarea pachetului de politici publice pentru familii este nevoie de un parteneriat între statul român, administrațiile publice locale, mediul de afaceri și societatea civilă. Guvernul va încuraja administrațiile locale să ofere facilități familiilor, și va cofinanța aceste programe din sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat.

Măsuri propuse:

- Program de construire de creșe în toate comunitățile în care există cerere semnificativă, precum și sprijinirea Ministerului Finanțelor Publice și a autorităților locale din marile aglomerări urbane pentru amenajarea de creșe în incinta clădirilor de birouri, ca o măsură activă de stimulare a reînțoarcerii la serviciu înainte de expirarea perioadei de 2 ani și implicit, de creștere a natalității;
- Sprijinirea Ministerului Finanțelor Publice în aplicarea unor măsuri de deductibilitate pentru familiile cu mai mulți copii, ca măsură activă de încurajare a creșterii natalității, cu punctaje diferențiate în funcție de numărul de copii și în accesul la programe de creditare de locuire pentru achiziționarea unor noi locuințe sau renovarea și extinderea celor existente; această măsură trebuie corelată cu o activă implicare a autorităților locale în dezvoltarea infrastructurii necesare pentru îngrijirea copiilor, astfel încât părinții să fie încurajați să revină la muncă;
- Extinderea programelor de tip școală după școală (after school);
- Susținere financiară pentru familii în vederea achiziționării de echipamente necesare în procesul de tranziție digitală (pentru a face față noilor provocări produse de pandemia Covid-19, în special școala online și telemuncă la anumite categorii de salariați);
- Facilități fiscale pentru întreprinzătorii care oferă lucrătorilor anumite beneficii favorabile familiei (ex. decontare cheltuieli creșă sau învățământ etc.);
- Program de finanțare pentru achiziția unor autoturisme familiale (de 7 persoane/locuri);
- Program de credite pentru achiziționarea de locuințe pentru tineri familisti, subvenționat de stat luând în considerare ca un criteriu de punctaj numărul de copii. Program de asistență pentru construirea primei case, în parteneriat cu administrațiile locale;
- Program de credite personale pentru tineri familisti (FamilyStart);
- Dezvoltarea sistemului instituțional de îngrijire timpurie a copiilor (program creșe, instituții de consultanță familială, medicină de familie și pediatrie, înființarea unei rețele de consultanți de sănătate / asistenți medicali comunitari).
- Instituirea unui sistem de vouchere din care beneficiarii să poată acoperi costurile unor servicii specifice în domeniul precum educația, sportul, sănătatea și cultura. Bunicii, respectiv frații majori șomeri să poată beneficia de indemnizația de creștere a copilului în locul părinților, dacă părintele se întoarce la locul de muncă;
- Reducerea progresivă a quantumului contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate (CASS) datorate, în funcție de numărul de copii aflați în întreținere, până la o scutire totală pentru cei care au în întreținere cel puțin 3 copii;
- Facilități acordate de administrațiile locale: ex. loturi pentru construirea de case, instituirea unor facilități privind taxele și impozitele locale etc.;
- Acordarea unui grant de 30% din valoarea construcției/achiziției unei locuințe noi (începută în 2022) familiilor cu copii mai mici de 15 ani și care nu dețin în prezent o locuință. Grant-ul se acordă la finalizarea locuinței și nu poate depăși suma de 45.000 euro în mediul urban, respectiv 30.000 euro în mediul rural;
- Acordarea posibilității autorităților administrațiilor publice locale de a sprijini familiile care au în întreținere copii prin reduceri/scutiri de taxe și impozite, precum și prin acordarea unor burse școlare complementare pentru elevii care provin din familiile numeroase;

- Oferirea unui sprijin financiar acordat o singură dată, la nașterea fiecărui copil, familiilor vulnerabile, inclusiv familiilor monoparentale, al căror venit per familie este sub nivelul salariului minim brut pe economie garantat în plată;
- Sprijin acordat angajatorilor/ consorțiilor de angajatori pentru amenajarea unor spații destinate supravegherii și îngrijirii copiilor cu vârstă preșcolară (0-6 ani) sau pentru crearea de parteneriate cu entități specializate care oferă servicii de îngrijire copii, în vederea asigurării echilibrului dintre viața profesională și cea de familie.

EGALITATEA DE ȘANSE ÎNTRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Promovarea participării femeilor la piața muncii, inclusiv accesul la servicii de îngrijire a copiilor și a persoanelor dependente.

Măsuri propuse:

- Sunt necesare intervenții legate de activarea și promovarea angajării, pentru facilitarea ocupării femeilor, prin îmbunătățirea angajabilității și autonomiei acestora.
- Aceste măsuri vizează și sprijinul pentru familiile monoparentale, pentru îmbunătățirea angajabilității și autonomiei părintelui singur.

Combaterea violenței domestice

Măsuri propuse:

- Trebuie recunoscute toate riscurile la care sunt expuse persoanele în cazurile de violență domestică, iar serviciile de protecție trebuie să fie complet finanțate și să funcționeze pentru a ajuta victimele.
- Campaniile de sensibilizare ar trebui dezvoltate diferențiat în raport cu diferite forme ale violenței, așa cum se întâmplă deja în mai multe state membre, cuprinzând informații despre serviciile la care pot avea acces pentru protecție și asistență de urgență.
- Apelul la linia telefonică pentru ajutor specializat oferit victimelor violenței domestice să fie accesibil și în limba minorităților naționale, cheltuielile cu acest serviciu fiind acoperite din fonduri bugetare.

POLITICI PENTRU TINERET

Priorități 2021 – 2024

1. Clarificarea situației juridice și cadastrale a patrimoniului din domeniul tineretului, la nivel central și local, în vederea realizării descentralizării.
2. Gestionarea patrimoniului prin consolidarea dreptului de proprietate asupra fiecărui imobil în favoarea unei singure autorități titulare, prin eliminarea situațiilor în care o autoritate are proprietate nudă, iar o altă autoritate are doar un dezmembrământ al dreptului de proprietate asupra aceluiași bun. Această situație face aproape imposibilă realizarea de investiții, deoarece nici unul dintre titulari nu își asumă alocarea și cheltuirea de fonduri pentru modernizare. Resursa bugetară va urma proprietatea deplină, astfel încât transferul unor responsabilități să fie sprijinit și prin transferul de resurse corespunzătoare.
3. Creșterea numărului de proiecte care se adresează tinerilor, cu sprijinul financiar al Ministerului, și creșterea numărului de beneficiari prin acceptarea de către minister și a proiectelor care sunt destinate tinerilor și care nu sunt depuse de ONG-uri de sau pentru tineret. Introducerea în legislație a acestui nou criteriu va conduce la diversificarea proiectelor și la implicarea de noi actori și beneficiari în cadrul programelor prin care Ministerul finanțează proiectele pentru tineret.
4. Digitalizarea proceselor de selecție a proiectelor prin care se solicită finanțare din partea Ministerului.

5. Inventarierea digitală a infrastructurii de tineret și monitorizarea utilizării infrastructurii, pentru a prioritiza alocările de fonduri în vederea modernizării bazelor utilizate frecvent de către tineri.
6. Operaționalizarea Consiliului Interministerial pentru Tineret.
7. Continuarea activității Consiliului Național Pentru Tineret.
8. Elaborarea Strategiei Naționale pentru Tineret pentru perioada 2022 – 2027, aceasta urmând a fi corelată cu Strategia Europeană de Tineret.

Măsuri tematice

1. Legislativ: cadrul legislativ coerent, integrat, simplificat și adecvat nevoilor actuale ale tinerilor.

- Definitivarea procesului de aprobare a Proiectului de lege „Legea Tineretului” (PL-x nr. 716/2018);
- Modificarea HG nr. 259/2006 privind aprobarea normelor de cheltuieli pentru realizarea programelor Ministerului Tineretului și Sportului în domeniul activității de tineret, pentru a actualiza cuantumul sumelor cu rata de inflație;
- Elaborarea unei Legi a taberelor, care să reglementeze organizarea, monitorizarea și controlul acestei activități.

2. Descentralizare

- Continuarea procesului de descentralizare, prin transferul competențelor exercitate, a patrimoniului și personalului de la Minister către autoritățile administrației publice locale.
- Continuarea dezvoltării infrastructurii în domeniul tineretului în fiecare județ prin folosirea fondurilor europene și din bugetul de stat: centre de tineret fixe și mobile, centre de agrement sau alte spații dedicate tinerilor.
- Prezentarea unui plan strategic din partea autorității locale cu privire la modul în care resursele vor fi folosite pentru sprijinirea tinerilor.

3. Digitalizare

- Crearea unei platforme online menită atât pentru facilitarea depunerii de către organizațiile de/pentru tineret a proiectelor, cât și pentru procesul de evaluare a acestor online precum și în vederea monitorizării și raportării acestor proiecte (inclusiv ca suport pentru bugetare participativă);
- Digitalizarea activității din domeniul tineret și tabere, inclusiv a procesului de finanțare a organizațiilor neguvernamentale.
- Monitorizarea folosirii infrastructurii și utilizarea datelor pentru prioritizarea investițiilor de modernizare a acesteia.

4. Infrastructură în domeniul tineretului

- Crearea unei rețele naționale de Centre de Agrement de interes național menită sprijinirii implementării programelor naționale de tabără ale Ministerului;
- Dezvoltarea programului național de tabere prin programe tematice, unde să se pună accent pe dezvoltarea personală și profesională a tinerilor;
- Dezvoltarea de standarde de calitate și a ghidurilor pentru activitatea centrelor de tineret, inclusiv privind componentele de informare, consiliere și formare;
- Dezvoltarea unei rețele naționale de Centre de Tineret prin înființarea și operaționalizarea (completarea) Registrului Centrelor de Tineret și monitorizarea lor pe baza metodologiei de acreditare și a standardelor de calitate pentru Centre de Tineret.

- Reorganizarea centrelor de agrement și a infrastructurii Biroului de Turism pentru Tineret, pentru a oferi inclusiv oportunități de recreere și petrecere a timpului și alinierea României la piața mondială și europeană a turismului de tineret;
- Revitalizarea infrastructurii culturale studențești administrate de autoritatea publică centrală cu atribuții în domeniul tineretului;
- Dezvoltarea, instruirea și asigurarea costurilor de personal pentru crearea unui corp de lucrători de tineret competent și persoane care să lucreze cu tineri (de exemplu, manageri, animatori, facilitatori, formatori, consilieri, psihologi, asistenți sociali, mentori sau coach), în funcție de nevoile comunității și de tipologia de tineri cu care lucrează (de exemplu, consiliere în carieră, mentorat pentru antreprenoriat, coaching pentru abilități de viață independentă, asistență pentru copiii instituționalizați sau tinerii cu dizabilități etc.) și ancorat cu strategia europeană de formare pentru tineret.

5. Finanțare: creșterea finanțărilor și a accesului la finanțare în domeniul tineretului

- Dezvoltarea unei politici de finanțare sustenabilă și dezvoltarea de standarde de calitate și cost pentru centrele de agrement aflate în administrarea Ministerului sau a autorităților publice locale, în vederea finanțării lor până la atingerea standardelor;
- Creșterea alocărilor bugetare pentru Concursurile naționale și locale de proiecte pentru tineret și studențești finanțate din programele de tineret ale Ministerului;
- Acordarea eligibilității pentru instituțiile publice cu atribuții în domeniul tineretului de nivel județean și local și pentru organizații neguvernamentale pentru a accesa fonduri europene pentru proiecte integrate (infrastructură + programe);
- Continuarea programelor de finanțare a unor start-up-uri pentru tineri, inclusiv tinerii NEETs;
- Crearea și dezvoltarea de programe de formare internaționale care să atragă lucrători de tineret și tineri din toată Europa și să trimită pentru schimb de experiență pe cei din România (programe Erasmus);
- Crearea de parteneriate între autorități publice locale/ naționale și sectorul de tineret pentru încurajarea candidaturilor la titluri precum: Capitala Tineretului din România, Capitala Europeană a Tineretului, Satul European de Tineret, care determină revigorarea sectorului de tineret din comunitatea respectivă;
- Creșterea gradului de implicare a organizațiilor de/ pentru tineret în programul Capitala Europeană a Culturii atât în perioada de pregătire, implementare, dar și sustenabilitate a programului;
- Implementarea unui program pilot pentru granturi operaționale, pentru finanțarea activităților de bază ale organizațiilor neguvernamentale de și pentru tineret;
- Asigurarea unui acces facil la finanțare pentru inițiativele, proiectele și programele de tineret, întrucât nu este suficientă alocarea financiară de fonduri pentru susținere dacă aceasta nu vine însoțită de un mecanism simplificat și ușor de înțeles și gestionat de către organizații formate din membri care se află la începutul unei experiențe de management de proiect. Acest lucru se va realiza prin:
  - Modificarea Legii nr. 350/2005 privind regimul finanțării nerambursabile, în vederea acordării unui avans substanțial la finanțarea publică pentru a permite accesul la finanțare și a evita blocajele cauzate de presiunea fluxului financiar care este pusă pe beneficiar;
  - Dezvoltarea unor sisteme legale de finanțare simplificate pentru tineret inspirate din mecanismul european de finanțare folosit în programe europene dedicate tinerilor (costuri unitare și sume forfetare), inclusiv pentru programe de finanțare european prin mecanismul de fonduri structurale astfel încât aceasta să fie utilizată efectiv;

- Promovarea și folosirea pe scară largă a principiilor bugetului participativ pentru tineret (în care proiectele sunt propuse de grupuri informale de tineri sau organizații de tineret, dar și selecția este făcută prin vot de către comunitate) sau ale finanțării participative de tip crowdfunding comunitar;
- Complementaritatea și crearea de sinergii între activitățile de tineret susținute din bugetul local, național și european (inclusiv din Fondurile Europene Structurale și de Investiții pentru perioada 2021-2027) și folosirea mecanismelor de finanțare simplificate;
- Suport pentru implementarea Corpului Român de Solidaritate și Cooperare (CRESC).

6. Creșterea impactului tinerilor asupra deciziilor autorităților publice

- Sprijinirea înființării de Consilii Consultative pe Probleme de Tineret (mediul urban) și a Forumurilor Locale de Tineret (rural) prin realizarea și distribuirea unui standard de organizare și funcționare a consiliilor consultative pentru tineret cât și a forumurilor locale, având la bază principiile buneii guvernări;
- Introducerea unor mecanisme de participare a tinerilor (cum ar fi bugetarea participativă de tineret) prin susținerea eforturilor locale în acest sens și prin testarea și validarea unor mecanisme similare la nivel regional și național;
- Identificarea de proiecte și bune practici implementate de organizațiile de tineret din țară pentru a le putea scala și transmite către comunitățile și tinerii care are au cea mai mare nevoie de ele;
- Definirea și sprijinirea grupurilor informale de tineri;
- Sprijinirea și încurajarea voluntariatului;

7. Incluziunea tinerilor cu posibilități reduse

- Sprijinirea incluziunii sociale a tinerilor aflați în situații vulnerabile;
- Creșterea gradului de incluziune în societate a tuturor minorităților - etnice, sexuale, profesionale etc.
- Abordarea strategică a nevoilor, problemelor, provocărilor și oportunităților de dezvoltare a tinerilor din mediul rural în politici de tineret sustenabile și relevante în raport cu nevoile de dezvoltare ale comunităților locale;
- Încurajarea dialogului responsabil între tinerii din mediul rural și reprezentanții autorităților publice, incluziunea tinerilor în viața comunității și creșterea rolului pe care aceștia în procesul de luare a deciziilor;
- Facilitarea accesului tinerilor din mediul rural la o educație de calitate și oportunități de dezvoltare personală, profesională și socială în limba maternă;
- Îmbunătățirea modului prin care se realizează cursurile de formare profesională a adulților cu vârsta de până în 35 de ani;
- Sprijinirea UAT-urilor în vederea integrării tinerilor instituționalizați în comunitate.